MIGRAȚIE PENTRU DEZVOLTARE:

istorii de succes în Moldova

MIGRATION FOR DEVELOPMENT:

success stories from Moldova

INIȚIATIVA COMUNĂ PENTRU MIGRAȚIE ȘI DEZVOLTARE

JOINT MIGRATION AND DEVELOPMENT INITIATIVE

În colaborare cu agențiile Organizației Națiunilor Unite:

In partnership with the United Nations Agencies:

Această publicație a fost realizată în cadrul programului “Inițiativa Comună pentru Migrație și Dezvoltare”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în colaborare cu agențiile Organizației Națiunilor Unite – Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Fondul ONU pentru Populație (UNFPA), Înaltul Comisariat ONU pentru Refugiați (ICNUR) și Organizația Internațională a Muncii (ILO). Conținutul acestei publicații nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene sau Organizației Națiunilor Unite, inclusiv al OIM, PNUD, UNFPA, ICNUR și ILO, sau al statelor membre UE.

This publication was produced in the framework of the European Union-United Nations Joint Migration and Development Initiative, funded by the European Union and implemented by the United Nations Development Programme (UNDP) in partnership with the UN Agencies - the International Organization for Migration (IOM), the United Nations Population Fund (UNFPA), the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) and the International Labour Organization (ILO). The content of this publication does not necessarily reflect the views of the European Union or the United Nations, including IOM, UNDP, UNFPA, UNHCR, ILO, or its member states.

English editor: Alison Mutler
Design: Angela Ivanesi
Photos: Second Breath/HelpAge International
Rural Development Centre
Child Rights Information Centre
Centre of Sociological, Politological and Psychological Analysis and Investigations
State Medical and Pharmaceutical University “Nicolae Testemitanu”

Copyright © UNDP Moldova 2011

MIGRAȚIE PENTRU DEZVOLTARE:
istorii de succes în Moldova

MIGRATION FOR DEVELOPMENT:
success stories from Moldova

Chisinau 2011

SUMAR
CONTENT

8 Copiii și bunicii, mai aproape unii de alții

Children and grandparents, closer to each other

14 Familiile migranților au învățat cum să folosească remitențele

Migrant families have learned how to use remittances

18 Profesorii au învățat cum să fie un prim sprijin al copiilor în lipsa părinților plecați la muncă peste hotare

Teachers have learned how to be a first support for children with parents working abroad

23 Economiile migranților pot contribui la dezvoltarea durabilă a Moldovei

Migrants' savings can contribute to the sustainable development of Moldova

27 Medicii migranți contribuie la dezvoltarea sistemului de sănătate din Moldova

Migrant doctors contribute to the health system development in Moldova

Despre Inițiativa Comună pentru Migrație și Dezvoltare (JMDI)

Inițiativa Comună pentru Migrație și Dezvoltare (JMDI) a Comisiei Europene și a Organizației Națiunilor Unite reflectă acceptarea și interesul în creștere față de interconexiunea dintre migrație și dezvoltare. Dialogul pentru Migrație și Dezvoltare al ONU din 2006, urmat de Forumul Global pentru Migrație și Dezvoltare a relevat importanța contribuției migranților în dezvoltarea țărilor de origine, care se confruntă cu lipsa locurilor de muncă și îmbogățirea culturilor locale.

Programul, care este implementat de Oficiul din Buxelles al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în parteneriat cu Uniunea Europeană, reprezintă și o inovație majoră – și ar putea servi ca exemplu – pentru că prevede colaborarea dintre agențiile ONU. Patru agenții – UNHCR, UNFPA, ILO și IOM – sunt direct implicate în managementul și conducerea programului, contribuind cu cunoștințele instituționale, expertiza și rețeaua lor vastă la succesul lui.

Obiectivul de bază al Inițiativei Comune este susținerea societății civile și autorităților locale care doresc să contribuie la interconexiunea dintre migrație și dezvoltare. JMDI la fel are ca scop:

• crearea și fortificarea rețelelor de actori preocupați de migrație și dezvoltare și
• identificarea bunelor practici în domeniul și schimbul de informații privind modele funcționale la nivel local și internațional între actorii activi
• elaborarea politicilor în domeniul migrației și dezvoltării.

JMDI a anunțat un concurs de proiecte oferind circa 10 milioane de Euro pentru susținerea financiară a proiectelor implementate în parteneriat de societatea civilă, autorități locale și alți actori din statele membre ale Uniunii Europene și partenerii lor din 16 țări-țintă (Algeria, Cape Verde, Ecuador, Egipt, Etiopia, Georgia, Gana, Jamaica, Mali, Moldova, Moroco, Nigeria, Filipine, Senegal, Sri Lanca și Tunisia). Propunerile de proiect au fost analizate în conformitate cu domenii tematice predefinite: comunitățile de migranți; remitențele migranților; capacitățile migranților; și drepturile migranților.

Inițiativa a susținut cinci proiecte în Republica Moldova, cu un buget total de circa 1,33 mln. USD.

About the Joint Migration and Development Initiative (JMDI)

The European Commission-United Nations Joint Migration and Development Initiative (JMDI) reflects the acceptance of and growing interest in the strong links between migration and development. The UN High Level Dialogue on Migration and Development in 2006 and the subsequent Global Fora on Migration and Development underscored international migrants' contribution to destination countries, where they meet labour shortages and enrich local cultures.

The programme, which is implemented by the UNDP Brussels Office in partnership with the EC, also represents a major innovation - and may come to function as a successful example - as far as inter-agency collaboration is concerned. Four agencies - UNHCR, UNFPA, ILO and IOM - are directly engaged in the management and direction of the programme and contribute their institutional knowledge, expertise and extensive networks to ensure its success.

The overall objective of the Joint Initiative is to support civil society organizations and local authorities seeking to contribute to linking migration and development. The Joint Initiative also aims to:

• set up and reinforce networks of actors working on migration and development
• identify good practice in this field and share information on what actually works at the local and international level among those who are active in this field
• feeding into policy-making on migration and development.

The JMDI issued a Call for Proposals providing approximately 10 million Euro in funding to support projects implemented through partnerships linking civil society groups, local authorities and other small-scale actors from European Union member states and their counterparts in sixteen target countries (Algeria, Cape Verde, Ecuador, Egypt, Ethiopia, Georgia, Ghana, Jamaica, Mali, Moldova, Morocco, Nigeria, Philippines, Senegal, Sri Lanka and Tunisia). Applications under the Call for Proposals were made according to predefined thematic areas: migrant communities; migrant remittances; migrant capacities; and migrant rights.

JMDI supported five projects in the Republic of Moldova, with a total budget of 1,33 million USD.

Dirk SCHUEBEL
Șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova
Head of the European Delegation to Moldova

Există o legătură din ce în ce mai strânsă între migrație și dezvoltare. Guvernul Republicii Moldova este acum conștient că migrația nu este o amenințare pentru țară, ci mai degrabă o cale de a grăbi dezvoltarea țării.

Rolul actorilor nestatali care unesc migrația și dezvoltarea este de asemenea extrem de important. Ținând cont de aceasta, Inițiativa Comună pentru Migrație și Dezvoltare a Comisiei Europene și Organizației Națiunilor Unite, implementată de PNUD în parteneriat cu IOM, ILO, UNFPA și UNHCR și finanțată de Uniunea Europeană, a susținut în ultimii ani organizațiile neguvernamentale și autoritățile locale care căutau să contribuie la conectarea migrației și dezvoltării.

În Moldova au fost implementate cu succes cinci proiecte cu suportul financiar al Inițiativei Comune pentru Migrație și Dezvoltare. Proiectele au abordat probleme prioritare ale societății moldovenești și au avut ca scop diminuarea impactului negativ al migrației asupra copiilor lăsați acasă, susținerea migranților în atingerea obiectivelor lor de bază, în special cele ce țin de acumularea economiilor și investirea capitalului, și creșterea culturii financiare în zonele rurale din Moldova, fiind asigurată astfel folosirea durabilă a remitențelor.

Mult mai mult poate fi făcut în domeniul migrației și dezvoltării atât de Guvern, cât și de societatea civilă din Moldova. Uniunea Europeană va continua să susțină intervenții concrete privind migrația și dezvoltarea.

The links between migration and development are becoming stronger and stronger. The Government of the Republic of Moldova is now aware that migration is not a threat for the country, but a way to accelerate its development.

The role of non-state actors who link migration and development is also extremely important. Having this in mind, the European Union-United Nations Joint Migration and Development Initiative, implemented by UNDP in partnership with IOM, ILO, UNFPA and UNHCR, funded by the European Union, supported in recent years the civil society organizations and local authorities seeking to contribute to linking migration and development.

In Moldova, five projects have been successfully implemented with funding from the EU-UN Joint Migration and Development Initiative. The projects addressed priority issues for the Moldovan society and aimed at diminishing the negative impact of migration on children left behind, at supporting migrants to achieve their goals, specifically related to the accumulation of savings and investment capital and at increasing the financial literacy in rural Moldova, thereby ensuring a more sustainable use of inflow remittances.

A lot remains to be done in the field of migration and development both by Government and civil society in Moldova. The European Union will continue supporting concrete interventions related to migration and development.

Kaarina IMMONEN
Coordonator Rezident al ONU în Moldova
UN Resident Coordinator in Moldova

Sunt mândră că Moldova este una din ţările care a beneficiat de susţinerea Iniţiativei Comune pentru Migraţie şi Dezvoltare a Comisiei Europene şi Organizaţiei Naţiunilor Unite. Fiind o inovaţie majoră, Iniţiativa este un bun exemplu de cooperare între Agenţiile ONU, care prin cunoştinţele şi expertiza lor au contribuit la succesul proiectelor în Moldova.

Prin această Iniţiativă, noi am reuşit să implicăm activ societatea civilă din Moldova în conectarea migraţiei şi dezvoltării la nivel local şi în conştientizarea impactului migraţiei asupra oamenilor, în special asupra celor din zonele rurale.

Cele cinci proiecte realizate în Moldova în cadrul Iniţiativei Comune pentru Migraţie şi Dezvoltare au abordat probleme concrete în domenii prioritare, aşa ca remitenţele, comunităţile, capacităţile şi drepturile migranţilor. Acestea vor avea un impact de lungă durată asupra comunităţilor din Moldova şi aş dori să evidenţiez câteva rezultate.

Bătrânii din zece regiuni ale Moldovei au învăţat cum să aibă grijă şi să-şi susţină nepoţii ale căror părinţi sunt plecaţi la munci peste hotare. 50 de seminare au fost organizate pentru a instrui oamenii cum să folosească eficient remitenţele. Peste 10.000 de copii din întreaga ţară au fost informaţi despre consecinţele migraţiei părinţilor şi cum să facă faţă situaţiilor dificile. Mecanisme financiare, aşa ca micro-credite, credite mici imobiliare, fonduri mutuale de investiţii, scheme de economii pentru pensii şi educaţia copiilor, au fost identificate în urma unei cercetări comprehensive realizată în cadrul unuia dintre proiecte. Parteneriate între societatea civilă, autorităţile locale şi alţi actori din statele membre ale UE au fost create.

Succesul Iniţiativei Comune pentru Migraţie şi Dezvoltare este şi succesul Moldovei. Organizaţia Naţiunilor Unite şi Uniunea Europeană vor continua, prin eforturi comune, să susţină legăturile tot mai strânse dintre migraţie şi dezvoltare în Moldova.

I am proud that Moldova is among the countries which , have benefited from the European Union-United Nations Joint Migration and Development Initiative (JMDI). A major innovation, JMDI is a good example of cooperation among UN Agencies who, through their knowledge and expertise, contributed to the success of the projects in Moldova.

Through this initiative, we have managed to actively engage Moldovan civil society in linking migration and development at the local level and in raising awareness about the impact of migration on people, especially from rural areas.

The five projects carried out in the framework of JMDI in Moldova tackled concrete issues in priority areas such as remittances, communities, capacities and the rights of migrants. These will have a long term impact on communities of Moldova and I would like to point out a few results.

Elderly residents from 10 regions of Moldova learned how to take care and support their grandchildren whose parents are working abroad. Fifty coaching sessions were organized to educate people on how to use remittances in a more sustainable way. About 10, 000 children throughout Moldova were informed about the consequences of their parents migration and ways to cope with difficult situations. Financial tools, such as micro-credit, small loans for housing, mutual investment funds, pension and child education savings schemes were identified as result of a comprehensive research undertaken by one of the JMDI projects. Partnerships between civil society groups, local authorities and other actors from the EU member-states have been created.

The success of JMDI is also a the success for Moldova. The United Nations and the European Union will continue, through joint efforts, to support the growing links between migration and development in Moldova.

PROIECTELE JMDI ÎN MOLDOVA

TITLUL PROIECTULUI:

Fortificarea suportului la nivel de comunitate pentru familiile cu multe generații rămase în urma migrației în Moldova

PARTENERI:

Respirația a Doua (Moldova) și HelpAge International (Marea Britanie)

DESCRIEREA PROIECTULUI:

- Proiectul a avut ca scop conștientizarea situației vulnerabile a familiilor de migranți în rândul factorilor de decizie și prestatorilor de servicii de diferite niveluri, creșterea capacităților societății civile și a autorităților de stat în oferirea suportului eficient și consolidarea legăturilor dintre generații dintre bătrâni și copii.
- Proiectul a analizat caracteristicile și necesitățile familiilor de migranți și ale familiilor cu multe generații în 10 regiuni ale Moldovei.
- O rețea de voluntari în vârstă au efectuat vizite la domiciliu la familiile vulnerabile ca metodă eficientă de suport comunitar, lucrând înde-aproape cu autoritățile publice locale pentru a se asigura că vor obține asistența necesară. Proiecte comunitare implicând atât bătrânii, cât și copiii migranților au fost susținute.
- Rezultatele și materialele proiectului, cât și inițiative similare din alte țări au fost împărtășite cu guvernul, societatea civilă și organizațiile internaționale din Moldova.

BUGET: 279.945, 27 USD

JMDI PROJECTS IN MOLDOVA

PROJECT NAME:

Strengthening community-based support to multigenerational households left behind by migration in Moldova

PARTNERS:

Second Breath (Moldova) and HelpAge International (UK)

PROJECT DESCRIPTION: :

- The project aimed to raise awareness of the vulnerability of migrants' families among policy makers and service providers at all levels, to increase the capacity of civil society and state authorities to provide them with effective support, and enhance inter-generational links between older carers and children.
- The project collected direct evidence on the specific characteristics and needs of migrants' families headed by older people, and particularly of multigenerational households, in 10 regions of Moldova.
- A network of older volunteers conducted home visits to the most vulnerable households as a cost effective method of community based support, working closely with local government services to ensure that they receive the assistant they need. Community projects were supported to involve both other people and children of migrants' families in addressing local priority issues.
- All project findings and materials were shared as widely as possible with government, civil society and international organizations working in Moldova, as well as similar initiatives in other parts of the world, to raise awareness of the impact of migration on older people and their potential role in supporting each other and the families of migrants.

BUDGET: 279.945, 27 USD

Copiii și bunicii, mai aproape unii de alții

Children and grandparents, closer to each other

În fiecare localitate din Republica Moldova există zeci de familii în care buneii îngrijesc de nepoții lor, încercând să înlocuiască părinții, plecați la muncă peste hotare. Pentru a diminua efectele migrației și a îmbunătăți relațiile dintre bunei și nepoți, Asociația Help Age în consorțiu cu ONG „Respirația a doua" din Bălți au desfășurat pe parcursul anului 2010 un șir de activități dedicate familiilor cu multe generații. Proiectul numit „Întărirea suportului la nivel de comunitate pentru familii cu multe generații rămase în urma migrației în Moldova" a fost realizat în 10 localități ale republicii. Activitățile au fost desfășurate atât la nivel local, cât și național. În total, timp de un an, 613 familii cu bunei și copii au fost antrenate în activitățile proiectului și au beneficiat de vizite lunare la domiciliu din partea a 264 de voluntari, persoane în etate.

In every village of the Republic of Moldova, there are dozens of families in which grandparents take care of their grandchildren, trying to replace their parents, who left to work abroad. In order to mitigate the effects of migration and to improve relations between grandparents and grandchildren, the Help Age Association in consortium with NGO "Second Breath" in Balti conducted a number of activities for families of many generations during 2010. The project called "Strengthening community-level support for families left behind by generations of migration in Moldova" was conducted in 10 localities of the country. The activities were carried out both locally and nationally. Overall, during one year, 613 families with grandparents and children were involved in project activities and the elderly persons benefited from monthly home visits by 264 volunteers.

Valeria Calmaţui are 17 ani şi locuieşte la Bălţi împreună cu bunica sa. Părinţii ei au plecat în Rusia mai mulţi ani în urmă şi de atunci nu au mai trimis nicio veste acasă. Fata a crescut îngrijită de bunică. „Îmi place să îi spun bunicii „mama", ne împăcăm foarte bine şi îi sunt recunoscătoare pentru tot ce face pentru mine", spune Valeria.

La propunerea voluntarilor Organizaţiei „Respiraţia a doua", Valeria şi bunica sa au acceptat să participe la diferite acţiuni destinate familiilor cu multe generaţii. Valeria a primit un rol într-o scenetă de teatru social, pe care îl joacă cu plăcere în faţa semenilor ei şi a familiilor acestora. „Prin spectacole îndemnăm tinerii să îşi găsească ocupaţii captivante şi utile şi să preţuiască orice minut. Din păcate, unii tineri nu ştiu cum să-şi petreacă timpul şi îl irosesc cu lucruri fără importanţă dacă rămân fără telefon sau calculator", explică Valeria mesajul scenetei în care joacă.

Teatrul social este una dintre activităţile din cadrul proiectului, în care sunt antrenaţi bunicii şi copii. „Spectacolele au avut ca scop prezentarea publicului o problemă pentru a găsi o soluţie comună. Evident că abordăm probleme legate de migraţie", spune Dina Sava, coordonator al proiectului din partea Asociaţiei Help Age.

Valeria Calmaţui şi bunica sa au devenit beneficiari ai proiectului alături de alte 65 de familii ale migranţilor din Bălţi. După ce a absolvit gimnaziul, Valeria îşi face studiile la o şcoală de meserii şi spune că vrea să devină un bun bucătar. Ea a păstrat o relaţie de prietenie cu voluntarii Organizaţiei „Respiraţia a doua" şi, împreună cu bunica sa, continuă să participe la diferite activităţi.

Valeria Calmaţui is 17 and lives with her grandmother in Balti. Her parents left for Russia several years ago and since then have not been in touch. The girl grew up being under the care of the grandmother. "I like to call my grandmother "mother", we get along very well and I am grateful for all she does for me," said Valeria.

At the proposal of the volunteers of the organization "Second Breathing", Valeria and her grandmother agreed to participate in various activities for families of many generations. Valeria got a role in a social theatre play, which she enjoys acting in front of peers and their families. "The shows encourage young people to find exciting and useful occupations, and to cherish every minute. Unfortunately, some young people do not know how to spend time and waste it with unimportant things if left without a phone or computer", Valeria explains the message of the play in which she is involved.

The social theatre is one of the activities of the project, where the grandparents and children are involved. "The plays were aimed at the public presentation of a problem to find a common solution. Obviously, we raise issues related to migration," says Dina Sava, project coordinator from Help Age Association.

Valeria Calmaţui and her grandmother became beneficiaries of the project together with 65 other families of migrants from Balti. After graduating from the high school, she became a student of a vocational school and said she would like to become a good cook. She has maintained a friendship with the volunteers of "Second Breath" Organization and, together with her grandmother, continues to participate in various activities.

La Ialoveni, la „școala bunei", copiii deprind diferite meșteșuguri
In Ialoveni, at the „school of grandparents", children learn different handicrafts

Irina Baicalov,
president, NGO „Second Breath":

"The project is of big importance for both parties to establish a mutual emotional link between migrant families and elderly people who had the role of mentors in this case. It is about mutual aid - on one hand, the older volunteers helps the child's education and improve the relationship between grandchildren and grandparents, and on the other – they are part of positive emotions, feeling needed by people and society".

Irina Baicalov, preşedinta organizaţiei "Respiraţia a doua", spune că iniţial, voluntarilor, toţi oameni în etate, le-a fost greu să stabilească o relaţie cu beneficiarii. „Membrii familiilor migranţilor, atunci când erau vizitaţi la domiciliu, se fereau să fie deschişi, să povestească despre ei şi despre remitenţele pe care le primesc. Dar cu timpul s-au stabilit relaţii de prietenie şi încredere. Într-un caz beneficiarii s-au împrietenit cu voluntarii atât de mult, încât bunica unui băieţel de 10 ani şi-a lăsat nepotul în familia voluntarului nostru şi a plecat în Rusia să-i caute părinţii", spune Irina Baicalov.

În afară de spectacolele teatrului social, familiile migranţilor au participat la alte activităţi integraţioniste. La Ialoveni funcţionează o „şcoală a buneilor", unde copiii deprind diferite meşteşuguri şi învaţă să confecţioneze obiecte artizanale. De sărbători, copiii au confecţionat cărţi poştale şi le-au expediat părinţilor. „Erau nişte felicitări atât de micuţe şi foarte simple, dar copiii puneau în ele atât de multă muncă şi suflet, încât practic buneii şi profesorii lucrau cu lacrimi în ochi", spune Dina Sava.

În activităţile proiectului au fost antrenaţi şi părinţii, aflaţi peste hotare. Mai întâi, prin intermediul revistei „Pro Diaspora", copiii au

Irina Baicalov, president of the organization, says that initially, it was difficult for the volunteers, all elderly people, to establish a relationship with the beneficiaries. "Family members of migrants, when they were visited at home, were anxious about being open, about talking about themselves and remittances they received. However, over time, they established relations of friendship and trust. In one case, the beneficiaries have become friends with volunteers so much so that the grandmother of a boy of 10 years old left her grandson in the family of our volunteer and went to Russia to search for his parents", says Irina Baicalov.

In addition to the social theatre performances, migrant families participated in other integration activities. In Ialoveni, the „school of grandparents" operates, where children learn different handicrafts and learn how to make handicrafts. For holidays, the children made cards and sent them to their parents. „There were very tiny and simple cards, but children put in them so much work and heart into the project, that grandparents and teachers who were working with them practically in tears", says Dina Sava.

The project activities also involved parents living abroad. First, through the magazine "Pro

Irina Baicalov, președinte,
ONG „Respirația a doua":

„Proiectul a avut o importanță foarte mare de ambele părți: s-a stabilit o legătură emoțională reciprocă între familia migrantului și oamenii în vârstă, care au avut în acest caz rol de mentori. Este vorba de un ajutor reciproc – pe de o parte, voluntarul în vârstă ajută la educația copilului și la îmbunătățirea legăturii dintre nepoți și bunei, iar de cealaltă - el însuși are parte de emoții pozitive, simțindu-se necesar oamenilor și societății."

În Carabetovca buneii și copiii s-au întrecut într-o competiție sportiv-distractivă
In Carabetovca grandparents and children competed in a fun tournament

învățat multe lucruri despre țările și orașele în care locuiesc și muncesc părinții lor, apoi au beneficiat de cartele telefonice pentru a-i putea suna. „Activitățile cu diaspora au fost cele mai dureroase și emoționante. Un copil de 5 ani, fiind la școală, împreună cu colegii, a întrebat la telefon, față de toți: „Mamă, tu ești frumoasă? – el nu a văzut-o niciodată. Au fost organizate și sesiuni de comunicare prin intermediul rețelelor de socializare, la care copiii puteau sa le arate părinților carnetul de note și să se laude cât de bine învață, sau să le spună o urătură de Crăciun, îmbrăcați în haine naționale", mai spune Dina Sava.

Satul Carabetovca din raionul Basarabeasca este una dintre localitățile în care buneii și copiii s-au întrecut într-o competiție sportiv-distractivă, gândită special pentru a îmbunătăți comunicarea între generații.

În timpul concursului numit „Starturi Vesele", buneii dădeau copiilor sfaturi utile și idei pentru diferite situații, iar nepoții, la rândul lor, îi ajutau să sară peste coardă, să prindă mingea sau să asambleze jucării.

Probele au fost selectate în așa fel, încât să dezvolte comunicarea eficientă între generații și abilitățile de a lua o decizie corectă și a munci în echipă. „Nu am mai participat la asemenea activități de vreo 20 de ani, de pe vremea când lucram profesoară. Acum nu am vrut să o dau de rușine pe nepoata mea de 13 ani, așa că m-am mobilizat. Am avea nevoie de asemenea concursuri mai des, căci ne fac pe noi mai activi, iar pe copiii noștri, mai sănătoși și mai deștepți", spune Maria Chirtoca, în vârstă de 74 de ani.

Diaspora", children have learned many things about the countries and cities where their parents live and work, and then they received phone cards to be able to call them. "The activities with the diaspora were the most painful and emotional. A child of five years old, at the school, together with colleagues, asked his mother on the phone in front of everyone: "Mom, are you beautiful?" - He has never seen her. The sessions and communication were organized through the social networking, where children could also show their parents their report cards in order to show off how well they are doing at school, or telling them a Christmas song, dressed in national clothing" says Dina Sava.

Carabetovca village in the Basarabeasca Rayon is one of the localities in which grandparents and children competed in a fun tournament, especially designed to improve communication between generations.

During the contest, called "Happy Start", the grandparents gave children tips and ideas for different situations, and grandchildren, in turn, had to help to jump over a rope, to catch the ball or to assemble toys. The samples were selected so as to develop effective communication between generations and the ability to make a correct decision and work in teams. "I have never participated in such activities for about 20 years, since the time I worked as a teacher. Now, I did not want to be embarssed in front of my granddaughter of 13 years old, so I joined it. We also need contests more often. These make us more active and our children, healthier and smarter", says Maria Chirtoca, aged 74 years.

Dina Sava, coordonator de proiect, Help Age:

„Rezultatele activităților au fost impresionante. Am fost surprinși să găsim o receptivitate atât de mare în școli. Instituțiile școlare se confruntau de mai mult timp cu problema migrației, a lipsei părinților, și au văzut în noi un colac de salvare. Multe școli au acceptat să continue activitățile pe care le-am desfășurat. S-au îmbunătățit vizibil legăturile dintre bunei și copii, comunicarea și relațiile de prietenie."

Concursul „Starturi Vesele" a dezvoltat comunicarea eficientă dintre generații
The contest „Happy Start" contributed to effective communication between generations

Dina Sava,
Project Coordinator, Help Age:

"The results of the activities were impressive. I was surprised to find such a high receptivity in schools. The schools had been faced with migration for a long time with lack of parents, and they saw in us a lifeline. Many schools have agreed to continue the activities they have conducted.

Links between grandparents and children, communication and friendly relations have visibly improved".

„Totuși diferența de 50 de ani afectează viața de zi cu zi și comunicarea dintre bunei și nepoți, iar rutina lasă în umbră necesitățile psihologice ale copilului. La finalul proiectului am avut cazuri în care părinții și-au dat seama că fiul lor are anumite probleme de ordin psihologic și l-au luat cu ei peste hotare. Într-un alt caz mama a revenit în țară și nu a mai plecat, hotărând să rămână alături de copil", spune Dina Sava.

În paralel cu aceste activități, în cele 10 regiuni în care s-a desfășurat proiectul, au fost create echipe multidisciplinare, formate din 5-7 membri. Din ele fac parte un polițist, un medic, un profesor, un asistent social și un reprezentant al administrației publice locale – primarul sau secretarul primăriei. Aceste echipe au rămas în localități și continuă să intervină pentru rezolvarea problemelor pe care le au familiile migranților. O echipă similară activează și la nivel național. Din componența grupului consultativ național fac parte reprezentanți ai ministerelor Educației, Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, dar și ai agențiilor ONU în Moldova – UNICEF, PNUD, OIM.

În total, proiectul „Întărirea suportului la nivel de comunitate pentru familii cu multe generații rămase în urma migrației în Moldova" a fost realizat în 10 localități: s.Satul Nou, r-l Cimișlia, s. Cazangic, r-l Leova, s. Carabetovca, r-l Basarabeasca, s. Manta Pașcani, r-l Cahul, s. Lăpușna, r-l Hâncești, satele Trinca și Corjeuți, r-l Edineț, orașele Ialoveni, Comrat, Orhei și Bălți.

"However, an age difference of 50 years affects everyday life and communication between grandparents and grandchildren, and routine shades the psychological needs of child. At the end of the project, we had cases, where parents have realized that their son has psychological problems and they took him with them abroad. In another case, the mother returned home and never left, deciding to stay with the child", says Dina Sava.

In parallel with these activities, in these 10 regions, where the project was implemented, there were created multidisciplinary teams consisting of 5-7 members. These included a policeman, a doctor, a teacher, a social worker and a representative of local government - the mayor or secretary. These teams have remained in villages and would continue to intervene in dealing with their migrant families. There is a similar team working at the national level. The composition of the national advisory group includes representatives of the Ministry of Education, Ministry of Health, Ministry of Labor and Social Protection, and UN agencies in Moldova - UNICEF, UNDP, ILO.

All in all, the project "Strengthening community-level support for families left behind by generations of migration in Moldova" was conducted in 10 localities: Satul Nou village, Cimislia rayon, Cazangic village, Leova Rayon, Carabetovca village, Basarabeasca Rayon, Manta Pascani village, Cahul Rayon, Lapusna village, Hancesti Rayon, Corjeuti and Trinca villages, Edinet Rayon, cities of Ialoveni, Comrat, Orhei and Balti.

PROIECTELE JMDI ÎN MOLDOVA

TITLUL PROIECTULUI:

Educaţia financiară a expeditorilor şi beneficiarilor de remitenţe

PARTENERI:

Centrul pentru Dezvoltarea Rurală (Moldova) şi Şcoala de Finanţe şi Management din Frankfurt (Germania)

DESCRIEREA PROIECTULUI:

- Proiectul a organizat seminare de educaţie financiară a gospodăriilor casnice rurale axate pe gestionarea eficientă a remitenţelor. Acesta a contribuit la creşterea culturii financiare a populaţiei, în special, din zonele rurale, prin organizarea seminarelor şi sesiunilor de consultanţă şi prin difuzarea materialelor informative.
- Activităţile proiectului au ajutat beneficiarii să facă faţă dificultăţilor economice generate de reducerea fluxului de remitenţe ca urmare a crizei financiare.
- Principalele activităţi au fost: difuzarea materialelor informative pentru beneficiarii de remitenţe (10000 exemplare) în satele din Moldova; organizarea sesiunilor de consultanţă prin intermediul sistemului Asociaţiilor de Împrumut şi Creditare; seminare de educaţie financiară (50 traininguri desfăşurate în satele din Moldova, fiind instruite 1000 de persoane).

BUGET: 289.898, 04 USD

JMDI PROJECTS IN MOLDOVA

PROJECT NAME:

Improvement of Financial Literacy for Remittance Recipients and Senders

PARTNERS:

Rural Development Centre (Moldova) and Frankfurt School of Finance and Management (Germany)

PROJECT DESCRIPTION: :

- The project provided financial training with a special focus on remittances. It focused on rural areas of Moldova. Through a comprehensive application of training, coaching sessions and awareness-raising by informative materials, the project increased financial literacy in rural Moldova, thereby ensuring a more sustainable use of inflow remittances.
- This helped to raise the ability of families to address future economic difficulties anticipated by the decrease in remittances during the financial crisis.
- The main activities included: distribution of informative materials for remittance receivers (10.000 copies) to Moldovan villages; coaching sessions through the Savings and Credit Association system; financial education seminars (50 training seminars conducted in villages in Moldova, training 1.000 people in 150 seminar days).

BUDGET: 289.898, 04 USD

Familiile migranților au învățat cum să folosească remitențele

Migrant families have learned how to use remittances

„O viață bună nu înseamnă numai să ai mulți bani, dar și să poți lua decizii corecte cu privire la ce faci cu banii pe care îi ai”. Sub acest motto, Centrul de Dezvoltare Rurală și-a propus să instruiască zeci de familii ale migranților, din diferite localități ale Republicii Moldova, cum să folosească corect banii primiți de la rudele care muncesc în străinătate, cum să evite supracheltuielile și gestionarea haotică a bugetului.

„A good life does not mean only having a lot of money, but also to be able to make informed decisions about what to do with the money you have”. Under this motto, the Center for Rural Development has proposed training dozens of families of migrants from different regions of the Republic of Moldova, on how to properly use the money received from relatives working abroad, how to avoid over-spending and chaotic management of the budget.

Efimia Sulă este profesoară de limba engleză, însă de câțiva ani, nu mai stă în fața elevilor, ci conduce Asociația de Economii și Împrumut din satul Costești, raionul Ialoveni. Deși nu îi sunt străine calculele și cifrele, iarna trecută, împreună cu alți oameni din sat, a participat la seminarul de educație financiară a gospodăriilor casnice rurale. Doamna Efimia o ajută pe fiica sa, plecată în Marea Britanie, să își folosească eficient banii câștigați acolo.

Efimia Sula is an English teacher, but for several years, no longer stands in front of students, having chosen to lead the Savings and Loan Association in the village of Costesti, Ialoveni Rayon. Although she is familiar with the calculations and figures, last winter, along with other people in the village, she attended the financial education seminar for rural households. Efimia helps her daughter, who left for the UK, to efficiently use the money earned there.

Statisticile arată că Republica Moldova ocupă poziția a IV-a în lume după ponderea remitențelor în PIB, iar acest lucru vorbește despre o prezență majoră a remitențelor în veniturile gospodăriilor casnice. Potrivit studiilor referitoare la utilizarea remitențelor, cea mai mare parte a banilor trimiși acasă de moldovenii aflați peste hotare este folosită la consum, și doar o cotă mică se economisește sau se investește în activități generatoare de venituri. Criza economică din ultimii ani a accentuat o altă problemă inclusiv a beneficiarilor de remitențe – supra-îndatorarea.

Chiar o îndeamnă să îi investească într-o afacere agricolă. „Indiferent de vârstă și cunoștințele acumulate până acum, la seminare toți am avut de învățat – familii tinere, oameni în etate sau absolvenți. Toți avem nevoie să știm cum trebuie să planificăm bugetul familiei", afirmă fosta profesoare de engleză.

Participanții s-au grupat pe echipe, formând o familie, cu membri mai în vârstă și mai tineri, și au evaluat necesitățile fiecăruia, în costuri reale. Apoi au evaluat veniturile. Au planificat evenimente și au imitat situații neprevăzute. Bugetul familiei a fost comparat cu o cadă de unde apa (banii) care se acumulează din venituri se scurge rapid dacă nu este folosită rațional.

„Toată lumea a plecat acasă cu o viziune clară asupra modului de abordare a cheltuielilor. Din păcate, oamenii, mai ales beneficiarii de remitențe, au tendința să cheltuiască haotic, cumpără mai mult decât le permit veniturile, depășesc limita de consum și ajung să se îndatoreze. La seminare am învățat cum să evităm aceste riscuri", mai spune Efimia Sulă.

„Deși lucrez în fiecare zi cu banii, niciodată nu m-am gândit să planific bugetul familiei pas cu pas, așa cum am făcut la seminare. Acum mă uit cu alți ochi la cheltuielile casnice", spune una dintre contabilele Primăriei Costești, Parascovia Mereacre.

She even urges her to invest in agricultural business. "Regardless of the age and knowledge gained so far, during the seminars, all had something to learn - young families, elderly people or graduates. All we need to know is how to plan the family budget", says the former English teacher.

The participants were grouped in teams, forming a family with older and younger members, and assessed each other's needs, in real costs. Then, they measured the income. They planned events and imitated unexpected situations. The family budget was compared with a tub where the water (money) that accumulates in revenue is running out unless it is used rationally.

"Everyone went home with a clear vision on how to tackle spending. Unfortunately, the people, especially recipients of remittances tend to spend chaotically, they buy more than their income affords, and they exceed the limit of consumption and end up in debt. At the seminar, we learned how to avoid these risks", says Efimia Sula.

"Although I work every day with the money, I never thought about the family budget planning step by step, as we did during the seminars. Now, I look with different eyes on household expenditures", says Parascovia Mereacre, one of the accountants in the Towny Hall of Costesti.

Efim Lupanciuc,
director al Centrului pentru Dezvoltare Rurală:

„Instruirea financiară este foarte benefică în cazul tinerilor. Ei primesc primele cunoștințe despre bugetul familiei, dar și noțiuni elementare pentru a planifica o afacere. Tinerii care au participat la seminarele noastre s-au dus acasă și au început să planifice cheltuielile prinților. Este un prim efect al instruirii".

Zeci de familii au învățat cum să folosească eficient remitențele
Dozens of families of migrants learnt how to properly use the remittances

Efim Lupanciuc,
Director of the Center for Rural Development:

"The financial training is very beneficial for young people. They get first knowledge of the family budget, but also basics for a business plan. The young people, who participated in our seminars went home and began to plan the parents' expenses. It is the first effect of the training".

Pentru desfășurarea seminarelor, Centrul de Dezvoltare Rurală a publicat un „Manual de educație financiară", care conține noțiuni de bază ce îi ajută pe beneficiari să pregătească un plan financiar pentru propria familie, să cunoască opțiunile de transferuri bănești, să învețe a calcula și compara corect dobânda în cazul unui împrumut bancar etc. Manualul conține și tabele care pot fi completate de beneficiari pe tot parcursul anului și îi ajută să își gestionaze veniturile și cheltuielile.

„Ne-am dorit ca acest proiect să aibă durabilitate. Am instruit în primul rând conducătorii asociațiilor de economii și împrumut, care rămân în permanență în sate și pot oferi sfaturi și răspunde la orice întrebări ale solicitanților.

Am lăsat în fiecare sat și câteva zeci de manuale și CD-uri, astfel încât oamenii să le poată consulta oricând. De asemenea, am editat postere cu noțiuni financiare de bază, care au fost afișate la sediiile asociațiilor. Efectul se simte. Oamenii care au beneficat de instruiri știu să se descurce mult mai bine atunci când fac achiziții sau când iau un împrumut", spune Efim Lupanciuc.

Proiectul „Educația financiară a expeditorilor și beneficiarilor de remitențe" a fost aplicat în 50 de localități ale republicii, în total fiind organizate 72 de seminare la care au fost instruite 1440 de persoane, majoritatea au fost beneficiari de remitențe. Activitățile au avut drept scop informarea populației, în special din zonele rurale, cum să-și gestioneze banii și să evite supra-îndatorarea și sărăcia.

For the seminars, the Centre for Rural Development has published a "Manual of Financial Education", which contains basic concepts that help users to prepare a financial plan for their family, to know the money transfer options, learn to calculate and compare correct rate for a bank loan, etc. The manual also contains tables that can be completed by the beneficiaries throughout the year and helps to administrate their revenue and expenditure.

„We wanted this project to be sustainable. We have trained primarily the leadership of the savings and loan associations, who remain permanently in villages and provide advice and answer any questions of applicants.

We left also dozens of books and CDs in every village, so people can access these anytime. We have also published posters with basic financial concepts that have been shown to the meetings of the associations. The effect is felt. People who receive training knows much better how to react, when making purchases or when taking a loan", said Efim Lupanciuc.

The project on "Financial education of remittances senders and beneficiaries" was applied in 50 localities nation wide, a total of 72 seminars were organized in which 1,440 people were trained, and most of them were recipients of remittances. The activities aimed at informing the population, especially in rural areas, on how to manage money and avoid over-indebtedness and poverty.

Statistics show that the Republic of Moldova ranks fourth in the world according to the share of remittances in GDP, and this reveals a major presence of remittances in household income. According to studies on the use of remittances, most of the money sent home by Moldovans working abroad is used for consumption, and only a small share is saved or invested in activities generating income. The economic crisis in recent years has emphasized a different problem including beneficiaries of remittances - over-indebtedness.

PROIECTELE JMDI ÎN MOLDOVA

TITLUL PROIECTULUI:

Suport pentru copii şi părinţi în migraţiune

PARTENERI:

Centrul de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului (Moldova) şi Accompagnement, Lieux d accueil, Carrefour éducatif et social (France)

DESCRIEREA PROIECTULUI:

- Proiectul a avut ca scop diminuarea impactului negativ al migraţiei părinţilor asupra copiilor lăsaţi acasă în cinci comunităţi din Moldova.
- Proiectul a dezvoltat abilităţile a 50 de specialişti care lucrează cu copiii în Moldova şi alţi profesionişti care lucrează cu părinţii migranţi din Franţa pentru a ajuta copiii să devină mult mai optimişti şi social activi.
- Activităţi educaţionale specifice au fost organizate pentru tineri în şcoli. Ghiduri tematice au fost distribuite copiilor, părinţilor şi tutorilor.
- În Franţa a fost deschis un centru de consiliere, unde migranţii moldoveni pot primi informaţii despre consecinţele migraţiei asupra dezvoltării copilului. Ei au putut afla despre cum pot contribui la creşterea copilului, dar şi despre drepturile lor la muncă.
- O carte pentru părinţi a fost tradusă şi distribuită părinţilor originari din alte ţări. Circa 1000 de copii cu vârste cuprinse între 11 şi 18 de ani au fost beneficiarii direcţi ale activităţilor. 10000 de copii din diferite localităţi ai Moldovei au fost informaţi despre consecinţele migraţiei şi au învăţat cum să facă faţă situaţiilor dificile.

BUGET: 256.061, 88 USD

JMDI PROJECTS IN MOLDOVA

PROJECT NAME:

Support for children and parents in migration

PARTNERS:

Child Rights Information Centre (Moldova) and Accompagnement, Lieux d accueil, Carrefour éducatif et social (France)

PROJECT DESCRIPTION: :

- The project aimed to diminish the negative impact of parents' migration on children left behind in five communities of Moldova.
- It developed the capacities of 50 professionals working with the children in Moldova and other professional working with migrant parents in France to help children become more resilient and socially included.
- Educational activities were organised in schools for youth who need independence training skills on basic finances and healthy living. Guides were distributed to children, parents and caregivers.
- Within France, Moldovan migrant parents were targeted and a counseling center was opened to provide them with information on the consequence of migration on a child's development. They learnt about the contributions to positive upbringing for a child as well as their own labour rights.
- The book for parents was translated and distributed/adapted for parents coming from other states. About 1.000 children aged 11-18 benefited directly from the activities. 10.000 children all over Moldova were informed of parents' migration consequences and learnt ways to cope with difficult situations.

BUDGET: 256.061, 88 USD

Profesorii au învățat cum să fie un prim sprijin al copiilor în lipsa părinților plecați la muncă peste hotare

Teachers have learned how to be a first support for children with parents working abroad

Din cei 700 de copii câți învățau în 2010 în liceul din satul Bulboaca, raionul Anenii Noi, doar 560 de elevi au început anul de învățământ 2011-2012. Aproape jumătate dintre copiii care au părăsit instituția au fost luați de părinții lor peste hotare ca să fie alături de familie. Acesta este unul dintre rezultatele muncii profesorilor de aici, care și-au îmbunătățit semnificativ metodele de abordare a problemelor copiilor rămași singuri acasă, grație instruirilor și materialelor informative oferite în cadrul proiectului „Suport pentru copii și părinți în migrațiune”, implementat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului.

In 2010, out of 700 children enrolled in the high school in the village of Bulboaca, Anenii Noi Rayon, only 560 students began the 2011-2012 academic year. Almost half of the children, who have left the institution, were taken abroad by their parents to be with the family. This is one of the teachers work results here, which significantly improved their approaches to problems of children left home alone, through training and materials provided under the project „Support for children and parents in migration” implemented by the Centre for Information and Documentation in Child Rights.

Tamara Guzo este director adjunct al Liceului teoretic din Bulboaca și diriginţă a clasei a 11-a. Din cei 24 de elevi ai săi, jumătate au ambii părinţii plecaţi la muncă peste hotare, iar 10 copii locuiesc fără vreun adult. Împreună cu alţi diriginţi din liceu, ea a participat, pe parcursul unui an, la un șir de seminare, organizate cadrul proiectului „Suport pentru copii și părinţi în migraţiune". Diriginţii au fost instruiţi cum să-și creeze o relaţie prietenoasă cu elevii, cum să-i ajute să depășească diferite situaţii dificile și să evite riscurile vârstei.

„Educaţia copiilor depinde de diriginte, el este a doua mamă și al doilea tată. De aceea toţi diriginţii noștri au fost foarte receptivi la asemenea instruiri, mai ales că am primit și multe materiale informative preţioase. Mi-a rămas aici doar un ghid pentru părinţii plecaţi peste hotare, restul le-au luat rudele copiilor rămași singuri acasă. Iar dintre cărţile pentru copiii rămași singuri acasă nu mai am niciuna - toate le-au luat elevii să le citească. Sunt scrise într-un limbaj accesibil și ei găsesc acolo sfaturi pentru diferite situaţii, iată de ce sunt la mare căutare", spune Tamara Guzo.

Temele abordate la instruirile profesorilor au fost puse în discuţie la orele de diriginţie – riscul traficului de fiinţe umane, prevenirea violenţei în școală și în familie, depășirea situaţiilor de conflict. Elevii au confecţionat materiale ilustrative prin care și-au exprimat

Tamara Guzo is the deputy director of the Theoretical High School of Bulboaca and class master of the 11th grade class. Out of her 24 students, half of them have both parents who are working abroad, and there are 10 children who live without any adult. Together with other masters from the high school, she attended, for one year, a series of seminars, organized by the project "Support for children and parents in migration". The class masters were trained on how to create a friendly relationship with students, how to help them to overcome various difficult situations and avoid age risks.

"The education of children depends on the class master; she or he is the second mother and second farther. Therefore, all our class masters were very receptive to such training, especially since we have received a lot of valuable information who are materials. I have here just a guide for parents being abroad, the rest were taken away by the relatives of children left home alone. As for the books for the children left home alone, I do not have anything - all of them were taken by students to be read. These are written in an accessible language and there are tips for different situations; that is why they are in high demand", says Tamara Guzo.

The subjects covered in the training of teachers were discussed during the masters' classes - the risk of human trafficking, prevention of violence in school and family, overcoming conflicts. The students have made illustrative materials that have expressed their vision on these issues.

Cezar Gavriliuc, director, Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului:

„Profesorii și-au îmbunătățit relația cu părinții și cu îngrijitorii. Părinții îi telefonează mai des pe diriginți să îi întrebe despre situația copiilor. Este unul dintre mesajele pe care le transmitem prin intermediul instruirilor și cărților editate: profesorii trebuie să fie un punct de legătură între copii, părinți și îngrijitori, astfel încât această relație să ducă la dezvoltarea copiilor."

propria viziune asupra acestor probleme. „Faptul că o bună parte dintre părinți și-au luat copiii cu ei peste hotare este și un rezultat al activităților noastre. Când se întorc părinții, le explicăm că multe probleme ale elevilor, de ordin psihologic sau de comportament, apar anume din cauză că ei nu cresc alături de familie. Unii au conștientizat acest lucru și dacă nu pot reveni definitiv în Moldova, și-au luat copiii peste hotare", mai spune Tamara Guzo. În prezent, 185 de elevi ai liceului din Bulboaca au un părinte plecat peste hotare, iar 53 de copii locuiesc fără ambii părinți. Aceștia sunt plecați în Rusia, Italia, Spania sau chiar Grecia.

Directorul adjunct al liceului spune că abia așteaptă începutul anului de învățământ ca să distribuie și să discute împreună cu elevii conținutul unei noi ediții destinate familiilor migranților – „Ghidul îngrijitorului". Cartea a fost editată de către Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului și Asociația Help Age, cu suportul financiar al Inițiativei Comune pentru Migrație și Dezvoltare a Comisiei Europene și Organizației Națiunilor Unite.

Ghidurile pentru îngrijitori au fost distribuite în cinci comunități care au un număr mare de migranți: satele Mândrești și Negureni din raionul Telenești, satul Bulboaca din Anenii-Noi, satul Sipoteni din raionul Călărași și Gura-Galbenii din raionul Cimișlia. „Am ales liceele în care profesorii și diriginții au participat la seminarele noastre, pentru că ghidurile completează activitățile anterioare și asigură durabilitatea proiectului.

"The fact that most of the parents took their children with them abroad is a result of our activities. When parents return, we explain the students' psychological or behavioral problems. These occur specifically because they do not grow up within the family. Some have realized this and if they cannot return definitively to Moldova, they took their children abroad with them", says Tamara Guzo. Currently, 185 high school students from Bulboaca have one parent working abroad, and 53 children are living without both parents. They are in Russia, Italy, Spain and even Greece.

The Deputy Director of the school says that she cannot wait to start the educational year in order to distribute and discuss with students the content of a new edition for families of migrants - "The Guide for Caregivers". The book was published by the Centre for Information and Documentation in Child Rights and Help Age Association, with the support of the Joint Initiative on Migration and Development Commission and the United Nations.

The Guidelines were distributed to caregivers in five communities which have a large number of migrants: the villages of Mândrești and Negureni in Telenesti Rayon, Bulboaca village in Anenii-Noi Rayon, Sipoteni vialge in Calarasi Rayon, and Gura-Galbenii village in Cimislia Rayon. "We chose the high schools, here teachers and class masters have attended our training seminars, because the guidelines complement the previous work and provide sustainability of the project. The trained people remain in the community

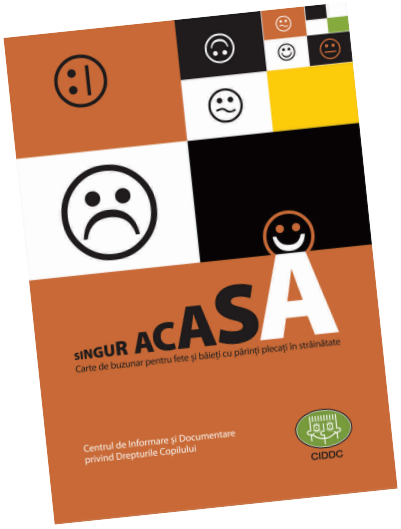

Oamenii instruiţi rămân în comunitate şi sunt pregătiţi să ajute la rezolvarea problemelor pe care le au copiii din familiile migranţilor", spune Cezar Gavriliuc, directorul Centrului de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului.

Cărţile adresate copiilor, părinţilor şi îngrijitorilor, sunt utile nu doar migranţilor, deoarece oferă mesaje generale despre comunicarea cu copiii. Mulţi profesori au recunoscut că ele le sunt de folos în primul rând lor, în relaţia cu proprii copii. Profesorii din şcolile beneficiare ale proiectului recunosc că orele de clasă sau de educaţie civică, incluse în orar, de regulă, a 6-a sau a 7-a la număr, au devenit foarte atractive pentru elevi. „Unii ne întâlnesc pe coridoare şi ne întreabă când vom avea o nouă discuţie la o anumită temă, dovadă că sunt activi şi temele abordate chiar îi interesează", spun profesorii.

Şi şedinţele cu părinţii decurg altfel în aceste şcoli. Directorul adjunct al liceului din Bulboaca spune că părinţii şi îngrijitorii au început să vină în număr mai mare la aceste întruniri, interesaţi să audă nu doar notele elevului sau problemele de disciplină ale acestuia. „Vin cu mai multă tragere de inimă şi abordează diferite chestiuni legate de psihologia copilului. Ne întreabă, de exemplu, cum să procedeze atunci când adolescentul pleacă seara de acasă şi revine târziu sau ignoră sfaturile bunei-lor sau îngrijitorilor. Discutăm împreună şi propunem soluţii în funcţie de copil. Acest lucru nu se întâmpla până acum", spune Tamara Guzo.

Centrul de Informare şi Documentare privind Drepturile Copilului continuă seminarele de instruire pentru profesori şi pe parcursul anului de studii 2011-2012. De rând cu instruirea, experţii Centrului distribuie „Ghidul îngrijitorului" direcţiilor raionale de învăţământ, asistenţilor sociali şi profesorilor, care, la rândul lor, le oferă adulţilor în supravegherea cărora au rămas copii migranţilor.

and are ready to help solve problems the children of migrant families face", said Cezar Gavriliuc, director of the Center for Information and Documentation in Child Rights.

The books for children, parents and caregivers, are useful not only for migrants, because they provide general messages about the communication with children. Many teachers admitted that they are primarily useful in their own relationship with children. The teachers in schools benefiting from the project recognize that the masters 'classes or classes of civic education, included in curricula, usually the 6th or 7th in number, have become very attractive to students. "Some we meet in the corridors are asking us when we are going to have a new discussion on a particular issue, a proof that they are active and interested in the approached subjects" the teachers say.

The meetings with parents in these schools are also different. The Deputy Director of the school says that the parents and caregivers in Bulboaca started coming in greater numbers at these meetings, interested to hear not only about the student's grades or their discipline-related problems. "I come more reluctantly and address various issues related to child psychology. We ask, for example, how to proceed when the adolescent leaves home and returns later at night or ignore good advice of the grandparents or caregivers. We talk together and propose solutions depending on the child. This has never happened before", says Tamara Guzo.

The Center for Information and Documentation in Child Rights continues the training seminars for teachers also in the education year 2011-2012. Along with the training, the experts of the Center distribute "Guidelines for Caregivers" to the rayonal department of education, social workers and teachers, who, in turn, provide it to adults supervising the migrants' children.

Cezar Gavriliuc, Director,
Centre for Information and Documentation in Child Rights:

"Teachers have improved their relationship with the parents and caregivers. The parents often make a telephone call to the class masters to ask about the situation of their children. It is one of the messages you send through training and published books: teachers should be a point of contact between children, parents and caregivers, so that this relationship leads to the development of children".

PROIECTELE JMDI ÎN MOLDOVA

TITLUL PROIECTULUI:

DEVINPRO Moldova 2009/2010: Dezvoltarea produselor şi serviciilor inovative pentru emigranţi

PARTENERI:

Centrul de Analiză şi Investigaţii Sociologice, Politologice şi Psihologice (Moldova) şi International Agency for Source Country Information (Austria)

DESCRIEREA PROIECTULUI:

- Proiectul a avut ca scop susţinerea directă a migranţilor ca să-şi atingă obiectivele migraţioniste, în special privind acumularea economiilor şi investirea capitalului. Aceasta include facilitarea conexiunilor între comunităţile în ţările de origine, comunităţile de migranţi în ţările gazdă şi intermediarii financiari.
- Proiectul a pus accent pe aspectele de dezvoltare ale migraţiei şi a dezvoltat capacităţile migranţilor în gestionarea capitalului financiar, social şi uman prin încurajarea antreprenoriatului şi crearea locurilor de muncă în Moldova.
- Acesta a fost un proiect pilot de creştere a investiţiilor financiare şi dezvoltare a abilităţilor migranţilor prin poziţionarea lor ca un segment de piaţă interesat de eficienţa remitenţelor. Activităţile au inclus o cercetare de piaţă a migranţilor ca şi clienţi.
- Proiectul a elaborat şi testat o varietate de opţiuni pentru transferul remitenţelor, inclusiv dar nu şi limitându-se la micro-creditare, credite mici pentru locuinţă, asigurarea sănătăţii etc. şi scheme de acumulare a economiilor pentru educaţia copiilor.
- Rezultatul proiectului a fost o serie de recomandări privind mecanismele de intervenţie care corespund cu remitenţele, economiile şi ambiţiile de investiţie a migranţilor din Moldova.

BUGET: 278.471.68 USD

JMDI PROJECTS IN MOLDOVA

PROJECT NAME:

DEVINPRO Moldova 2009/2010: Developing migration-related products and services for migrants

PARTNERS:

Centre of Sociological, Politological and Psychological Analysis and Investigations (Moldova) and International Agency for Source Country Information (Austria)

PROJECT DESCRIPTION: :

- The project aimed to directly support migrants to meet their migration-related objectives, specifically related to the accumulation of savings and investment capital. This included facilitation of networking between communities in countries of origin, migrant communities in host countries, and financial intermediaries.
- The project maximized the development aspect of migration, and improved migrant capacities in financial, social, and human capital through improving investment returns, encouraging entrepreneurship, and creating employment in Moldova.
- This was a pilot project to enhance financial investment and develop the capacity of migrants by positioning them as a specific market segment with a range of interests for the output of their remittances. Activities included market research on the group of migrants as clients.
- The project developed and tested a variety of options for transfer of remittances, including but not limited to micro-credit, small loans for housing, health insurance, mutual investment funds, pension and child education savings schemes.
- The results were a series of recommendations on intervention mechanisms that match the remittance, savings and investment ambitions of Moldovan migrants.

BUDGET: 278.471.68 USD

Economiile migranților pot contribui la dezvoltarea durabilă a Moldovei

Migrants' savings can contribute to the sustainable development of Moldova

Numărul migranților moldoveni care planifică să revină în țară după ce își adună un capital muncind peste hotare este încă destul de mare, iar acest lucru trebuie să mobilizeze autoritățile și actorii din sfera serviciilor pentru a elabora programe și produse speciale destinate migranților. Este una dintre concluziile unui studiu efectuat în premieră în Republica Moldova de către Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice CIVIS în parteneriat cu International Agency for Source Country Information din Austria, în care s-a analizat fluxul de remitențe și investițiile emigranților moldoveni aflați peste hotare pe termen lung.

The number of Moldovan migrants planning to return home after collecting their working capital abroad is still high, and this shall mobilize authorities and service sector actors to develop special products and programs for migrants. It is one of the findings of the study conducted for the first time in the Republic of Moldova by the Centre for Sociological, Political and Psychological Analysis and Research „CIVIS" in partnership with the Austrian International Agency for Source Country Information, which analyzed the long-term flow of Moldovan emigrants' remittances and investments from abroad.

Rezultatele studiului au fost discutate în cadrul unor mese rotunde/ The results of the study were discussed during round tables

„Prin intermediului proiectului DEVINPRO Moldova (Dezvoltarea produselor și serviciilor inovative pentru emigranți) ne-am propus să contribuim la conștientizarea necesității unei cooperări practice între factorii de decizie și instituțiile financiare, astfel încât să existe o legătură cât mai durabilă între economiile sau capacitățile investiționale ale emigranților și creșterea economică echilibrată a Moldovei", spune directorul executiv al Centrului CIVIS, Ruslan Sințov.

Elementul inovativ al proiectului a fost recunoașterea emigranților și membrilor familiilor lor drept un segment de piață deosebit. Studiul a cuprins două capitole mari. Primul a examinat modul în care sunt folosiți banii migranților de către membrii gospodăriilor casnice, fiind chestionate 1200 de persoane. În cel de-al doilea au fost, în premieră, migranții pe termen lung, 2300 de persoane, chiar la punctele de trecere a frontierei. „Această metodă s-a dovedit a fi eficientă, întrucât aproape că nu am avut refuzuri la completarea anchetei. Faptul că ei nu sunt chestionați acasă, acolo unde pot fi găsiți și identificați, i-a făcut să fie mai puțin suspicioși și să răspundă sincer la completarea anchetei", explică Ruslan Sințov.

„Tendințele și conduita migranților sunt similare pentru toate țările care au migranți, și studiul nostru a confirmat acest lucru. Premisa principală a migrației a fost factorul strângerii de bani pentru necesități primare, cum ar fi procurarea unei case sau achitarea studiilor copiilor. 70 la sută dintre migranți au arătat că vor să se întoarcă în țară, să locuiască și să muncească aici.

Condiția principală însă este ca suma necesară pentru realizarea obiectivelor să fi fost deja adunată - acest fapt a fost confirmat de 66% din emigranții chestionați, dar și ca la întoarcere să aibă asigurat un loc de muncă. Această condiție este valabilă pentru 22% dintre cei chestionați", spune Ruslan Sințov.

Studiul a mai arătat că banii câștigați peste hotare sunt cheltuiți pe bunuri de consum, cum ar fi apartamente sau automobile, dar și pentru studiile copiilor, reparația caselor, mai puțin sunt investiți în afaceri. Doar 24 la sută dintre cei chestionați au spus că vor să-și deschidă o afacere. Cei mai mulți preferă să păstreze banii în casă, în numerar (65%) decât să-i depoziteze la bănci.

"Through the project DEVINPRO Moldova (Developing innovative products and services for emigrants) we intend to contribute to the awareness raising of the need for practical cooperation between the policy makers and financial institutions so as to have a sustainable relation between saving and investment capacities of emigrants and balanced economic growth of Moldova", said Ruslan Sințov, Executive Director of CIVIS Center.

The innovative element of the project was the recognition of emigrants and their families as a special market segment. The study included two large chapters. The first examined how the money is used by members of migrant households, for which 1,200 people were questioned. In the second, 2,300 long-term migrants were interviewed, just at the border crossing points. "This method has proven to be effective, since we had almost no refusals to fill in the questionnaire. The fact that they are not questioned at home, where they could be found and identified, made them less suspicious and answering honestly to the questionnaire", said Ruslan Sințov.

"Trends and behavior of migrants are similar for all countries that have migrants, and our study confirmed this. The main prerequisite of migration was the raising money factor for primary needs, such as buying a house or pay for their children's education. 70 percent of migrants indicated that they would like to return to the country to live and work here. However, the main condition is that the amount necessary to achieve these objectives have already been collected - this was confirmed by 66% of the migrants interviewed, but also to have secured a job upon their return. This condition is valid for 22% of the respondents", said Ruslan Sințov.

The study also showed that the money earned abroad is spent on consumer goods, such as apartments or cars, but also for education of children, repairing homes, less is invested in business. Only 24 percent of respondents said they want to start-up a business. Most prefer to keep money at home, in cash (65%) than to deposit them in banks.

Dintre cei care planifică să-şi deschidă o afacere, aproape jumătate admit că vor apela la credite bancare pentru a-şi suplimenta investiţia. Ideile de afaceri ale migranţilor se referă preponderent la construcţii, agricultură, comerţ cu amănuntul şi sfera serviciilor.

Potrivit cercetării, 84 la sută dintre moldovenii aflaţi peste hotare transferă bani rudelor de acasă, iar rata de economisire este destul de înaltă - peste 58% din venitul mediu al emigranţilor per gospodărie este economisit.

De asemenea, din banii trasferaţi în Moldova, 58% sunt cheltuiţi pe bunuri, iar 42% sunt utilizaţi sub formă de economii şi investiţii.

Emigranţii din ţările CSI economisesc banii preponderent în Moldova, iar cei din ţările Uniunii Europene – peste hotare. Astfel, circa 55% din economiile emigranţilor din CSI sunt păstrate în Moldova, comparativ cu doar 24% din economiile emigranţilor din UE.

"Aceste date au arătat că atât autorităţile de stat, cât şi instituţiile financiare pot crea servicii care ar permite valorificarea economiilor migranţilor în beneficiul economiei Moldovei. Am atras în activităţile proiectului şi reprezentanţi ai sectorului bancar, care au fost receptivi şi au înţeles că migranţii pot deveni clienţi aproape ideali pentru bănci. Instituţiile financiare pot elabora servicii speciale pentru migranţi şi rudele lor, cum ar fi depozite pe termen lung sau transferuri avantajoase. Asemenea produse trebuie create şi promovate", afirmă Ruslan Sinţov.

Autoriii cercetării au estimat că în 2009 migranţii moldoveni pe termen lung au transferat acasă o sumă de aproximativ 448 milioane de Euro, iar alte 601 milioane de Euro constituie valoarea economiilor. Una dintre recomandările studiului a fost crearea de către Guvern a unui departament care s-ar ocupa de motivarea migranţilor să investească în ţară.

Proiectul DEVINPRO Moldova 2010 a avut drept obiectiv consolidarea conexiunii dintre migraţie şi remitenţe, şi investiţii productive în Moldova. De asemenea, proiectul şi-a propus să contribuie la promovarea parteneriatelor strategice dintre guvern, societatea civilă şi instituţiile financiare pentru o mai bună valorificare a remitenţelor, economiilor şi investiţiilor.

Out of those who plan to start-up a business, almost half admit that they would apply for bank loans to increase their investment. The business ideas of the migrants refer mainly to construction, agriculture, retail and service sector. According to the research, 84 percent of Moldovans living abroad send money to relatives back home and the savings rate is quite high - over 58% of average income of migrants per household is saved. In addition to that, out of the total amount of money transferred to Moldova, 58% is spent on goods and 42% are used as savings and investment.

The emigrants from CIS countries save money mainly in Moldova and those from the European Union countries - overseas.

Thus, about 55% of savings of the migrants from the CIS economies are held in Moldova, compared with only 24% of savings of migrants from the EU.

"These data showed that both state authorities and financial institutions can create services that would allow for savings of migrants to be used to the benefit of Moldovan economy. We attracted in project activities also banking sector representatives, who were receptive and understood that migrants might become almost ideal clients for banks. The financial institutions can develop special services for migrants and their relatives, such as long-term deposits or advantageous transfers. Such products should be developed and promoted", said Ruslan Sinţov.

The research's authors estimated that, in 2009, long-term Moldovan migrants have transferred lump sum of around EUR 448 million to Moldova, and saving are worth er a further EUR 601 million. One of the study's recommendations was for the Government to create a department that would deal with the motivation of migrants to invest in the country.

Moldova 2010 DEVINPRO project aimed at strengthening the connection between migration and remittances and productive investments in Moldova. The project also helped promote strategic partnerships between the government, civil society and financial institutions for a better use of remittances, savings and investments.

PROIECTELE JMDI ÎN MOLDOVA

TITLUL PROIECTULUI:

Capacităţile migranţilor pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Republica Moldova

PARTENERI:

Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu" (Moldova) şi Universitatea din Leipzig (Germany)

DESCRIEREA PROIECTULUI:

- Proiectul a folosit potenţialul medicilor şi farmaciştilor din diaspora moldovenească, cât şi a altor oameni de ştiinţă şi studenţi, pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Moldova prin cooperarea cu instituţiile din Uniunea Europeană în care activează astăzi.
- Universitatea din Leipzig a identificat reprezentanţi interesaţi şi a facilitat organizarea unui atelier de lucru în cadrul căruia au fost puse bazele colaborării. Instituţiile selectate au fost susţinute să vină cu propuneri de îmbunătăţire a sistemului de sănătate din Moldova, care au fost implementate prin colaborarea dintre oamenii de ştiinţă.
- Proiectul s-a finalizat cu o masă rotundă la care au participant reprezentanţi ai guvernului, societăţii civile şi mass-media pentru a face publice rezultatele proiectului. Un raport final a fost publicat şi o campanie de cooperare în domeniul sănătăţii a fost implementată în ţară şi peste hotare.

BUGET: 229.752, 91 USD

JMDI PROJECTS IN MOLDOVA

PROJECT NAME:

Migrants' Capacities for the Moldovan Health System Development - A Brain Gain Project

PARTNERS:

State Medical and Pharmaceutical University "Nicolae Testemitanu" (Moldova) and University of Leipzig (Germany)

PROJECT DESCRIPTION: :

- The project tapped the potential of the Moldovan Diaspora doctors and pharmacists, other scientists and students, for the development of the Moldovan health system through a cooperative effort of host institutions of the Migrants currently working in EU member-states.
- The University of Leipzig identified interested representatives and facilitated a workshop in which the activities for collaboration were outlined. The chosen institutions were assisted to create proposals directed at improving the Moldovan health system, which were implemented in joint collaboration with the scientists.
- The project was finalized in round table discussions attended by government counterparts, civil society, and the media to publish the results. A final report was published and a brain gain campaign in the health field was implemented both in and outside Moldova.

BUDGET: 229.752, 91 USD

Medicii migranți contribuie la dezvoltarea sistemului de sănătate din Moldova

Migrant doctors contribute to the health system development in Moldova

Din octombrie 2009 și până în aprilie 2011, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" (USMF) a desfășurat proiectul „Capacitățile migranților pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Republica Moldova", fiind unul în premieră pentru Republica Moldova. Pentru prima dată s-a încercat și s-a reușit atragerea medicilor moldoveni care muncesc peste hotare în activități de dezvoltare a sistemului de sănătate.

From October 2009 to April 2011, the State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu" (SUMP) had implemented the first-ever project on "Migrants' capacity for the Moldovan health system development", in Moldova. For the first time, they succeeded in attracting Moldovan doctors, who work abroad in the activities related to the development of the health system.

Proiectul a fost unul pilot, în cadrul căruia USMF a colaborat cu medicii moldoveni care muncesc în clinicele din Germania. Au fost selectați în special cei care au înregistrat performanțe înalte. Astfel, printre principalii parteneri s-au numărat prof. Dr. Sava Kostin, de la Institutul Max-Planck, dr. Serghei Cibotaru, chirurg specialist în transplantul de inimă la o clinică din Hanovra, Alexandru Mustea, vicedirector al Clinicii Universitare din Greifswald, Mihaela Jardan, asistent în neurologie la MediClin Krankenhaus Plau ș.a.

La prima etapă a proiectului specialiștii moldoveni au elaborat un amplu studiu întitulat „Părțile forte și slabe ale sistemului sănătății", în care au analizat legislația și strategiile Guvernului în domeniu și au chestionat un eșantion reprezentativ de persoane. Cei mai mulți participanți la sondaj au indicat medicina primară ca sectorul ce

The pilot project worked with Moldovan doctors working in clinics in Germany. Those who have achieved high performance were primarily selected. Thus, among the main partners were prof. Dr. Sava Kostin, from Max-Planck Institute, Dr. Sergei Cibotaru, heart transplant specialist surgeon at a clinic in Hanover, Alexandru Mustea, deputy director of the Greifswald University Clinic, Mihaela Jardan, assistant in neurology at MediClin Krankenhaus Plau etc.

During the first stage of the project, specialists developed a comprehensive study called "Strengths and weaknesses of the health system", where they examined the legislation and government policies in the field and surveyed a representative sample of people. Most survey participants indicated that the primary care requires the largest investments. Secondly, regarding the development needs, hospitals were ranked, and thirdly – the specialized medical institutions.

Dirk Schuebel, șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova, a ținut un discurs la seminarul „Gestionarea impactului migrației asupra sistemului național de sănătate”

Dirk Schuebel, Head of European Union Delegation to Moldova, during the seminar „Dealing with the impact of migration on the national health system”

necesită cele mai mari investiţii. Pe locul doi în ce priveşte necesităţile de dezvoltare s-au clasat spitalele, iar pe locul trei - instituţiile medicale specializate. Concluziile studiului au fost prezentate şi discutate la o sesiune de comunicări care a avut loc la Chişinău în primăvara anului 2010. La sesiune au participat medici din Moldova şi Germania, profesori şi studenţi la medicină.

În cele 18 luni ale proiectului, medicii din Moldova au avut opt vizite de lucru la diverse instituţii medicale din Germania, unde s-au documentat în privinţa metodelor şi tehnologiilor medicale noi şi au stabilit relaţii de colaborare cu colegii lor germani.

În februarie 2011 la Chişinău s-a desfăşurat seminarul „Gestionarea impactului migraţiei asupra sistemului naţional de sănătate”, la care a participat toată diaspora medicală din Germania implicată în proiect, dar şi conducători ai instituţiilor partenere. Participanţii au prezentat rapoarte şi comunicări care au vizat modalităţile de utilizare a expertizei şi potenţialului medicilor migranţi în beneficiul sistemului public de sănătate din Moldova.

După sesiunile de comunicări din cadrul seminarului, doctorii moldoveni i-au însoţit pe colegii lor din Germania în vizite la instituţiile medicale din ţară. În consecinţă, au fost puse bazele câtorva proiecte de natură să îmbunătăţească capacităţile sistemului de sănătate.

Primul proiect care a început să fie pus în aplicare se referă la modificarea curriculei universitare la capitolul boli reumatice, lucru care va îmbunătăţi nivelul de pregătire al specialiştilor. Proiectul mai presupune crearea unui registru naţional de reumatologie după modelele celor din ţările europene.

O a doua iniţiativă lansată în urma proiectului „Capacităţile migranţilor pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Republica Moldova” presupune elaborarea unui cod de etică pentru obţinerea acordului informat al pacientului pentru tratament, în special cel chirurgical. Acest proiect urmează să fie implementat de către secţia de anesteziologie al clinicii din Marburn şi Spitalul Clinic Republican din Chişinău.

The study findings were presented and discussed at a communication session that took place in Chisinau in the spring of 2010. The session was attended by doctors from Moldova and Germany, professors and medical students.

During the 18 months of the project, doctors in Moldova made eight visits to various medical institutions in Germany, where they documented the different methods and new medical technologies and established relationships with their German colleagues.

In February 2011, in Chisinau, the seminar “Dealing with the impact of migration on the national health system” took place and was attended by all medical diaspora in Germany involved in the project, but also by the leadership of the partner institutions.

The participants presented reports and communications aimed at the use of the expertise and potential of the migrant doctors to the benefit of the public health sector of Moldova.

After the communication sessions of the seminar, Moldovan doctors accompanied their colleagues from Germany to visit the medical institutions in the country. Consequently, the foundations for several projects were put in place to improve the capacity of health system.

First project that was launched relates to the amendment of the university curricula in terms of rheumatic diseases, which will improve the level of training of specialists. The project also envisages the creation of a national register of rheumatology according to the models from the European countries.

A second initiative launched following the project on “Migrants’ capacity for the Moldovan health system development” envisages the development of a code of ethics for the patient’s informed consent for treatment, especially for the surgical one. This project follows to be implemented by the Department of Anesthesiology of the Marburn Clinic and the Republican Clinical Hospital from Chisinau.

Valeriu Chicu,
coordonator de proiect, USMF:

„Nu ne-am propus să îi aducem pe medicii migranți acasă, ci să folosim cunoștințele și experiența lor pentru dezvoltarea medicinii noastre. Prin transfer de experiență și tehnologii, ei pot aduce o contribuție mult mai mare decât dacă s-ar întoarce și ar lucra în Republica Moldova. Am demonstrat că acest lucru este posibil."

Valeriu Chicu,
Project Coordinator, USMF:

„Our goal was not to bring home migrant doctors, but to use their knowledge and experience to develop our medicine. Through the experience and technology transfer, they can contribute more than if they would return and work in the Republic of Moldova. We proved that this is possible."

„Prin contribuția profesorului Sava Kostin, la catedra de histologie a USMF urmează să fie creat un laborator de cercetări performante pentru catedrele preclinice, iar Mihaela Jardan a inițiat deschiderea în spitalul raional din Ungheni a unei secții de tratament intensiv al accidentelor vasculare și cerebrale. Aceasta din urmă este o problemă foarte serioasă în Republica Moldova. Dacă am avea clinici accesibile pentru pacienții care fac un accident vascular, i-am trata, în conformitate cu standardele, în primele ore. Astfel, ei nu ar rămâne invalizi", spune coordonatorul proiectului, din partea USMF, Valeriu Chicu.

Profesorii si studenții de la USMF care au participat la activități consideră proiectul un succes.

Valeriu Chicu mai spune că schimbul de experiență și relațiile de colaborare stabilite în cadrul proiectului se extind și în cazul medicilor moldoveni angajați în alte state, întrucât pagina web ***www.medconnect.md***, creată în cadrului proiectului, a devenit o platformă de comunicare. Aceasta a pus bazele unei rețele a medicilor și cercetătorilor care acceptă să colaboreze pentru dezvoltarea sistemului de sănătate din Moldova.

Datele Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" arată că peste hotarele Moldovei muncesc în total peste 7000 de absolvenți ai instituției.

"By the contribution of Professor Sava Kostin, within the histology department of SUMP, an advanced research laboratory for preclinical departments follows to be created and Mihaela Jardan initiated the opening of an intensive treatment department for cerebral vascular accidents within the district hospital in Ungheni. The latter is a very serious problem for the Republic of Moldova. If we have clinics available to patients undergoing a vascular stroke, we will treat them according to the standards, in the first hours. In this way, they would not become disabled", says Valeriu Chicu, the project coordinator on behalf of SUMP.

SUMP professors and students participating in the activities consider the project a success.

Valeriu Chicu says that the exchange of experience and cooperation relations established in the project also extend to Moldovan doctors employed in other countries, so that the website ***www.medconnect.md***, created within the project, had become a communication platform. This set up a network of doctors and researchers who agree to work together in order to develop the health system of Moldova.

The data of the State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu" show that a total of more than 7,000 graduates of the institution are employed abroad.

Empowered lives.
Resilient nations.

United Nations Development Programme
131, 31 August 1989 str.,
Chisinau MD-2012
Republic of Moldova
www.undp.md